

HANDREIKING GRONDVERZET

Regels voor hergebruik
van grond en baggerspecie
Regio Rivierenland

Inhoud

1. Wanneer kan deze handreiking gebruikt worden?	3
2. Voor wie is deze handreiking bedoeld?	3
3. De stappen naar hergebruik	3
4. De regioregels	4
5. Tijdelijke grondopslag	6
6. Melden grondverzet en grondtransport	6
7. Verantwoordelijkheid en toezicht	7
8. Neem altijd contact op met de gemeente bij de volgende situaties	7
9. Meer informatie	7

1. Wanneer kan deze handreiking gebruikt worden?

De informatie uit deze handreiking kunt u gebruiken als u grond/baggerspecie (tijdelijk) wilt ontgraven, opslaan of toepassen op het grondgebied van de volgende gemeenten die onderdeel uitmaken van Regio Rivierenland:

- Buren
- Culemborg
- Geldermalsen
- Lingewaal
- Maasdriel
- Neder-Betuwe
- Neerijnen
- Tiel
- Zaltbommel

Het beleid voor het grond-/baggerverzet binnen de regio is vastgelegd en verantwoord in onze nota bodembeheer die u via de gemeentelijke websites en via de site van Regio Rivierenland kunt downloaden. Deze handreiking geeft hiervan een samenvatting. Daar waar in deze handreiking 'grond' wordt genoemd, geldt deze ook voor (gerijpte) baggerspecie. De handreiking gaat verder alleen over het (her)gebruik van grond/bagger op de landbodem.

De gemeente Neder-Betuwe heeft in een eerder stadium een afzonderlijke bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer opgesteld. Bij het opstellen van de regionale bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer zijn de gegevens hiervan meegenomen. Er is zoveel mogelijk aansluiting gezocht waardoor (vrij)grondverzet onder bepaalde voorwaarden mogelijk is. In bijlage 11 van de nota bodembeheer zijn de verschillen tussen Neder-Betuwe en de regio beschreven.

Deze handreiking kan niet gebruikt worden voor het toepassen van steenachtige bouwstoffen op of in de bodem, zoals puingranulaat. Dit geldt ook voor het toepassen van grond in sloten en ander oppervlaktewater. Hiervoor zijn de waterschappen meestal het bevoegd gezag.

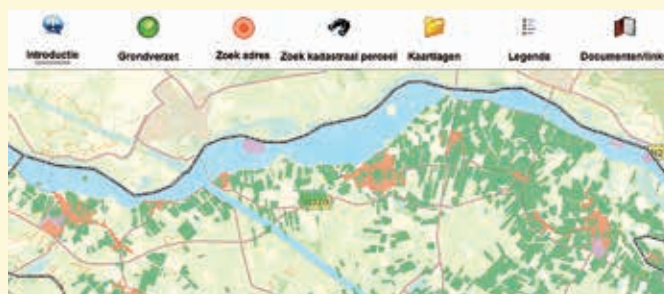
2. Voor wie is deze handreiking bedoeld?

Deze handreiking is bedoeld voor alle professionele partijen die met grondverzet te maken hebben, zoals civiele afdelingen van overheden, aannemers, loonwerkers, grondbanken en adviesbureaus.

3. De stappen naar hergebruik

Vrij grondverzet binnen de regio

Als u een partij grond wilt ontgraven binnen de regio Rivierenland, dan is het in veel gevallen mogelijk om deze grond binnen de regio te hergebruiken, zonder dat u met een partijkeuring de kwaliteit van de grond hoeft vast te stellen (het zogenaamde vrij grondverzet). Of er in uw geval sprake is van vrij grondverzet ¹ is te bepalen via de interactieve bodemkwaliteitskaart (BKK) en de nota bodembeheer (zie voor beide de gemeentelijke websites).

De grondverzetregels zijn gebaseerd op het generieke (landelijke) kader van het Besluit Bodemkwaliteit. Daarnaast zijn er specifieke regioregels opgesteld die verderop in deze handreiking worden behandeld.

Grondverzet met partijkeuring binnen de regio

Uit de interactieve bodemkwaliteitskaart kan ook blijken dat er geen vrij grondverzet mogelijk is en dat een partijkeuring moet worden uitgevoerd. Deze kaart kan u helpen om te bepalen om uw gekleurde grond hergebruikt kan worden binnen de regio Rivierenland en welke informatie hierbij van belang is. Daarnaast geeft de kaart inzicht in de te doorlopen procedures.

1) Vrij grondverzet vanuit of naar een gebied buiten de regio Rivierenland is alleen mogelijk als de bodemkwaliteitskaart van het ontgravingsgebied is goedgekeurd door de gemeenteraad van de plaats waar u grond wilt toepassen (zie paragraaf 9.3 van de regionale nota bodembeheer).

4. De regioregels

Naast de hiervoor genoemde regels worden de volgende regioregels gehanteerd (zie ook hoofdstuk 4 en 5 van de regionale nota bodembeheer):

Toepassen grond

- › Voor de regio is gebiedsspecifiek beleid in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit ontwikkeld voor het toepassen van grond. Deze regioregels hebben betrekking op:
 1. Het hergebruik van grond uit woonwijken en industriegebieden voor 1950, waarvan de grondkwaliteit in klasse industrie valt (zie paragraaf 4.1 van de nota bodembeheer)
 2. Het toepassen van grond in jonge woonwijken en toekomstige industriegebieden, waarvan de huidige kwaliteit beter is dan strikt noodzakelijk is voor de functie (zie paragraaf 4.2 van de nota bodembeheer);
 3. Het hergebruik van grond afkomstig van (voormalige) boomgaarden en teeltruimten van kassen. Deze grond is veelal verontreinigd met bestrijdingsmiddelen (zie paragraaf 4.3 van de nota bodembeheer);
 4. Het oplossen van knelpunten voor PCB's als gevolg van door laboratoria gehanteerde detectiegrenzen en landelijke toetsregels (zie paragraaf 4.4. van de nota bodembeheer).
- › De regiogemeenten (met uitzondering van de gemeente Neder-Betuwe: zie overzicht 'verschillen') hanteren voor bodemvreemd materiaal het standstill-principe en staan maximaal 20 % **bodemvreemd materiaal toe**. De toegestane hoeveelheid bodemvreemd materiaal hangt dus af van de reeds aanwezige hoeveelheid bodemvreemd materiaal van de ontvangende bodem en de functie. Toepassing van een partij grond/bagger is alleen mogelijk indien het percentage bodemvreemd materiaal vergelijkbaar is met de ontvangende bodem of de ontvangende bodem een hoger percentage bodemvreemd materiaal bevat en de functie dit percentage toelaat. Indien er twijfel is of aan deze uitgangspunten is voldaan kan de gemeente onderzoek eisen, waarbij het percentage bodemvreemd materiaal in de op te brengen grond en/of onderliggende bodem nader bepaald dient te worden (zie paragraaf 4.5 van de nota bodembeheer).
- › Toe te passen grond mag maximaal 100 mg/kg aan **asbest**² bevatten. Regio Rivierenland (met uitzondering van de gemeente Neder-Betuwe: zie overzicht 'verschillen') hanteert deze landelijke norm, maar stelt als aanvullende eis dat de toe te passen grond moet zijn ontdaan van visueel waarneembaar asbest (zie paragraaf 4.5 van de nota bodembeheer). Dit betreft een inspanningsverplichting.
- › Toe te passen grond mag zintuiglijk **geen minerale olie bevatten of andere zintuiglijke afwijkingen** die wijzen op een mobiele verontreiniging. Bij het aantreffen van een dergelijke verontreiniging moet de grond apart worden gezet en worden gekeurd door middel van een partijkeuring. Op basis van deze keuringsresultaten moet de bestemming van de grond worden bepaald (zie paragraaf 4.5 van de nota bodembeheer).
- › De door de gemeenten vastgestelde ontgravingskaarten (zie bijlage 2 van de nota bodembeheer) mogen niet als bewijsmiddel van de milieuhygiënische bodemkwaliteit van de toe te passen grond worden gebruikt als deze afkomstig is van:
 - Waterbodems.
 - Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen (inclusief wegbermen).
 - Het beheergebied van de bodemkwaliteitskaart Munnikenland. Het gebied Munnikenland betreft een projectgebied waarvoor een afzonderlijke bodemkwaliteitskaart is opgesteld.
 - (Potentiële) lokale gevallen van bodemverontreiniging (zie paragraaf 5.3 van de nota bodembeheer).
 - Een diepte van meer dan 2 meter onder maaiveld.
- › Bij de toepassing van grond uit niet gezoneerde gebieden, **grootschalige toepassingen en oude categorie 1 werken** (volgens het voormalige Bouwstoffenbesluit) moet de grond worden gekeurd middels een partijkeuring conform het Besluit Bodemkwaliteit (zie paragraaf 5.5 van de nota bodembeheer).
- › **Toepassing van grond van buiten het beheergebied** is alleen mogelijk wanneer de partij voorzien is van een erkende kwaliteitsverklaring (partijkeuring) conform het Besluit Bodemkwaliteit. Een uitzondering hierop vormt grond die afkomstig is uit een gebied waarvan het college van burgemeester en wethouders (van de toepassingsgemeente) de bodemkwaliteitskaart heeft geaccepteerd. Bij toepassing van de grond wordt de gemiddelde kwaliteit van de partij getoetst aan de toepassingseis (zie paragraaf 5.5 van de nota bodembeheer).

² Het betreft een gewogen gehalte, waarbij het gehalte serpentijnasbest wordt vermeerderd met tienmaal de concentratie amfiboolasbest.

- **Van gemeenten buiten het beheergebied van Regio Rivierenland kan de bodemkwaliteitskaart als geldig bewijsmiddel voor de milieuhygiënische kwaliteit van de toe te passen grond worden erkend**, mits de grond niet afkomstig is van een voor een lokaal geval van bodemverontreiniging verdacht terreindeel en de bodemkwaliteitskaart is opgesteld volgens een vergelijkbare systematiek (zie paragraaf 5.5. van de nota bodembeheer).
- Grond van onverdachte locaties mag (met uitzondering van de zone Bovengrond Wonen voor 1950-l) worden toegepast in een **grootschalige bodemtoepassing** zonder dat een partijkeuring noodzakelijk is (zie paragraaf 5.6 van de nota bodembeheer). Dit geldt niet voor grond uit Neder-Betuwe.
- Indien aangetoond kan worden dat de **grond in een depot** afkomstig is uit een zone, dan kan deze grond zonder keuring toegepast worden binnen dezelfde zone of een andere zone, mits de bodemkwaliteit voldoet aan de toepassingseis van die zone. Indien dit niet kan worden aangetoond, dan moet de grond worden gekeurd middels een partijkeuring en moet op basis hiervan worden vastgesteld of de grond mag worden toegepast.
- Binnen de zone **'Wegbermen buitengebied (gemeentelijke wegbermen)'** mag vrij grondverzet plaatsvinden. Indien de grond buiten de wegbermen toegepast wordt, dient vooraf een partijkeuring volgens het Besluit plaats te vinden, alvorens deze mag worden toegepast (zie paragraaf 5.10). In Neder-Betuwe is dit niet van toepassing aangezien hier geen aparte zone voor wegbermen is gedefinieerd.
- Binnen **grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden** mag grond uit de betreffende zone (zie ontgravingskaart) zonder keuring worden toegepast mits deze niet afkomstig is van:
 - (voormalige) boomgaardpercelen of
 - (potentiële) gevallen van lokale bodemverontreiniging.
 Overige toe te passen grond moet worden gekeurd volgens het Besluit en schoon zijn (zie paragraaf 5.12 van de nota bodembeheer).

Bevoegd gezag waterbodems

Bij waterbodems wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende gebieden:

- De Lek, Waal, Maas en Afgedamde Maas, die onder het beheer en bevoegdheid vallen van Rijkswaterstaat, inclusief de uiterwaarden, maar uitgezonderd de drogere oevergebieden zoals gedefinieerd in de Waterregeling.
- De waterloop (en oeverstrook van vier meter breedte) van de Linge. Deze valt onder beheer en bevoegdheid van Waterschap Rivierenland. De uiterwaarden van de Linge worden niet uitgezonderd van de bodemkwaliteitskaart, deze betreffen landbodems en vallen onder de bevoegdheid van de gemeente, mits het volgens de legger van Waterschap Rivierenland geen oppervlaktewater is.
- Overige waterbodems, deze vallen onder de bevoegdheid van Waterschap Rivierenland.

Verspreiding bagger

In paragraaf 4.6 en 5.11 van de nota bodembeheer is het verruimde verspreidingsbeleid voor bagger van de deelnemende regiogemeenten beschreven. In Neder-Betuwe is geen verruimd verspreidingsbeleid voor bagger vastgesteld.

Om de mogelijkheden van verspreiding van baggerspecie te vergroten, zijn regioregels opgesteld voor:

- de toepassing van baggerspecie ten behoeve van **bodemverbetering in het landelijk gebied** (zie paragraaf 4.6.2 van de nota bodembeheer)
- de toepassing van baggerspecie in een **weilanddepot** (zie paragraaf 4.6.3 van de nota bodembeheer)

5. Tijdelijke grondopslag

Als u vrijkomende grond van uw projecten tijdelijk wilt opslaan, dan zijn daar vanuit het Besluit bodemkwaliteit voorwaarden aan verbonden. In onderstaande tabel is samengevat onder welke voorwaarden tijdelijke grondopslag mogelijk is. Let op!

Voor het inrichten van een grond- of baggerdepot en voor ophogingen is vaak een omgevingsvergunning voor de activiteit aanleggen of een ontheffing in het kader van het bestemmingsplan nodig. Voor informatie hierover kunt u contact opnemen met de gemeente waar de opslag plaatsvindt.

Vorm van tijdelijke opslag	Voorwaarden van het Besluit		
	Maximale duur van de opslag	Kwaliteitseisen	Meldingsplicht
Kortdurende opslag	6 maanden	-	Ja
Tijdelijke opslag op landbodem	3 jaar	Kwaliteit moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende bodem	Ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Tijdelijke opslag in waterbodem	10 jaar	Kwaliteit moet voldoen aan de kwaliteitsklasse van de ontvangende waterbodem	Ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Weilanddepot: opslag van baggerspecie op aangrenzend perceel	3 jaar	Alleen baggerspecie die voldoet aan de normen voor verspreiding over aangrenzende percelen	Ja, met voorziene duur van opslag en eindbestemming
Opslag bij tijdelijke uitname	Looptijd van de werkzaamheden	-	Nee

6. Melden grondverzet en grondtransport

Melden grondverzet

Als u grond op een locatie gaat hergebruiken moet deze toepassing worden gemeld.

Deze meldingsplicht geldt voor bijna alle toepassingen van grond.

Van de meldingsplicht zijn uitgezonderd.:

- › toepassingen van grond door particulieren;
- › toepassingen van grond binnen een landbouwbedrijf.
De grond moet dan afkomstig zijn van een perceel waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel waar de grond wordt toegepast;
- › het verspreiden van baggerspecie uit een watergang over de aangrenzende percelen;
- › het toepassen van schone grond in hoeveelheden kleiner dan 50 m³. Bij hoeveelheden vanaf 50 m³ schone grond moet de toepassingslocatie eenmalig worden gemeld;
- › tijdelijke uitname van grond zonder tussentijdse bewerkingen (bijvoorbeeld bij vervang- en reparatiewerkzaamheden aan kabels, leidingen en rioleringen).

Degene die grond of baggerspecie gaat toepassen moet dit **ten minste vijf werkdagen van te voren melden** via het centrale meldpunt bodemkwaliteit van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu; Agentschap NL/Bodem+: <https://meldpuntbodemkwaliteit.agentschapnl.nl>.

Het melden kan zowel analoog als digitaal plaatsvinden. De meldingen worden doorgezonden naar het bevoegde gezag van de locatie waar de grond wordt toegepast.

Transport van grond

De initiatiefnemer voor transport van verontreinigde grond moet zorgen dat bij het transport van de grond over de openbare weg de vereiste documenten aanwezig zijn. Vervoerders, inzamelaars, handelaars en/of bemiddelaars dienen landelijk geregistreerd te zijn. Deze bedrijven krijgen een zogenaamd VIH nummer.

Als de grond wordt afgevoerd naar een bedrijf dat uw grond verwerkt (reiner, stortplaats of depot voor het opslaan van verontreinigde grond), dan moet dit bedrijf u een afvalstroomnummer verstrekken (pas dan mag de grond worden getransporteerd). Voor hergebruik van grond binnen de gemeente/regio op basis van de bodemkwaliteitskaart en regionale nota bodembeheer hoeft u geen afvalstroomnummer aan te vragen. U mag dan het meldingnummer gebruiken van het meldpunt Bodemkwaliteit.

Tijdens het transport moet een geldig transportgeleidebiljet aanwezig zijn, met daarop het afvalstroomnummer of het meldingnummer van het meldpunt Bodemkwaliteit.

Het transportgeleidebiljet moet minimaal 5 jaar na voltooiing van de werkzaamheden worden bewaard.

7. Verantwoordelijkheid en toezicht

De eigenaar van de ontvangende bodem is verantwoordelijk voor de juiste toepassing van de regels. Hij moet er op toezien dat de grond die wordt aangevoerd geschikt is om te gebruiken op zijn locatie. Hij moet dus op de hoogte zijn van de kwaliteit van de grond en de toepassingseisen voor de locatie.

De gemeente ziet toe op de naleving van de regels voor het hergebruik/toepassen en opslaan van grond/bagger.

Na ontvangst van de melding controleert de gemeente de melding op volledigheid en juistheid.

Als blijkt dat de gegevens niet volledig zijn of dat de regels verkeerd worden toegepast, zal de gemeente u dit zo spoedig mogelijk laten weten.

De gemeente is op grond van het Besluit Bodemkwaliteit niet verplicht om de melding te publiceren en neemt geen formeel besluit op de melding. Na het verstrijken van de termijn van vijf werkdagen mag de toepasser starten met de nuttige toepassing, maar het bevoegd gezag mag en kan ook hierna nog handhavend optreden. De toepasser is en blijft verantwoordelijk voor het voldoen aan de vereisten van het Besluit.

8. Neem altijd contact op met de gemeente bij de volgende situaties

- U bent van plan grond te ontgraven en binnen hetzelfde project te hergebruiken.
- U bent van plan grond toe te passen met repeterende vrachten, in omvangrijke toepassingen (zoals aanleg woonwijk, ontwikkeling natuurgebied) of in grootschalige toepassingen (zoals het afdekken van een stortplaats of het aanleggen van een geluidwal of terp).

Via de website van de Inspectie Leefomgeving en Transport kunnen signalen worden afgegeven over het mogelijk overtreden van wettelijke voorschriften voor grond, bagger en/of bouwstoffen. (Zie <http://www.ilent.nl/contact/melding/bodemsignalen/index.aspx>)

9. Meer informatie

Voor informatie over deze brochure of voor uw vragen over het Besluit bodemkwaliteit kunt u contact opnemen met de gemeenten van Regio Rivierenland die deelnemen aan dit project:

- › Buren
- › Culemborg
- › Geldermalsen
- › Lingewaal
- › Maasdriel
- › Neerijnen
- › Neder-Betuwe
- › Tiel
- › Zaltbommel

Relevante informatie over duurzaam bodembeheer in de regio is te vinden via de websites van de gemeenten en Regio Rivierenland. Verdere achtergrondinformatie over het Besluit Bodemkwaliteit vindt u op de volgende websites:

- › <http://www.meldgrond.nl>
- › <http://www.agentschapnl.nl/onderwerp/bsluit-bodemkwaliteit>

Disclaimer

Deze handreiking is met zorg samengesteld door de gezamenlijke gemeenten in de regio Rivierenland. Wanneer deze handreiking aanleiding geeft tot onduidelijkheden of discrepanties, dan is altijd de nota bodembeheer en hogere wetgeving leidend. We stellen het op prijs als u dergelijke gevallen meldt bij de betreffende gemeenten van de regio.

Regio Rivierenland

Burg v. Lidth de Jeudelaan 3a
4001 VK Tiel
Postbus 137
4000 AC Tiel
(0344) 63 85 55
info@regiorivierenland.nl
www.regiorivierenland.nl